

Δημοκρατικός Συναγερμός

Ιωνάς Νικολάου
Βουλευτής Λευκωσίας

26 Νοεμβρίου 2003

ΔΗΛΩΣΗ Μ.Μ.Ε.

Η έκταση του φαινομένου της νεανικής παραβατικότητας και η ανάγκη αντιμετώπισης του με βάση τις διεθνείς μας υποχρεώσεις και τις Ευρωπαϊκές Συστάσεις φαίνεται να μην ανησυχήσει τις αρμόδιες Κυβερνητικές Υπηρεσίες και ιδιαίτερα τις διωκτικές αρχές. Είναι ένα πρόβλημα το οποίο αν δεν αντιμετωπισθεί με την ανάλογη επιμέλεια, σοβαρότητα και την εφαρμογή σύγχρονων αντιλήψεων θα επιφέρει χειρότερα αποτελέσματα. Και ενώ όλοι φαίνεται να συμφωνούν με αυτό, οι επεμβάσεις και οι ενέργειες στις οποίες προβαίνουν κάποιοι αποδεικνύουν το αντίθετο. Αναφέρομαι στον τρόπο αντιμετώπισης των απόψεων εισηγήσεων της Επιτροπής Ανηλίκων από την Γενική Εισαγγελία, στο ερώτημα αν ο ανήλικος θα προσαχθεί ή όχι ενώπιον του Δικαστηρίου.

Σε κάθε επαρχία της Δημοκρατίας λειτουργεί μια Επιτροπή Ανηλίκων η οποία απαρτίζεται από την Αστυνομική Διεύθυνση της Επαρχίας, μέλη του Επαρχιακού Τμήματος του Γραφείου Ευημερίας και άλλους. Η αρμοδιότητα των Επιτροπών αυτών είναι η εξέταση και μελέτη υποθέσεων που αφορούν την παραβατικότητα ανηλίκων που βρίσκονται μεταξύ των ηλικιών 11 και 17, κυρίως την διάπραξη ποινικών αδικημάτων και την έκταση και σοβαρότητα αυτών. Γι' αυτό συντάσσουν σχετική έκθεση την οποία αποστέλλουν στον Γενικό Εισαγγελέα και η οποία περιλαμβάνει την γνώμη τους κατά πόσο ο συγκεκριμένος ανήλικος παραβάτης θα πρέπει να προσαχθεί ενώπιον της Δικαιοσύνης. Οι Επιτροπές αυτές έχουν επιφορτιστεί ένα σημαντικό έργο, γιατί τα μέλη της είναι πρόσωπα με ειδικές γνώσεις και ευαισθησίες στα θέματα της νεανικής παραβατικότητας. Ενδεικτική είναι ο σεβασμός και η αποδοχή των εισηγήσεων των αποφάσεων των Επιτροπών από όλους τους προηγούμενους Γενικούς Εισαγγελείς της Δημοκρατίας. Όλοι ανεξαιρέτως, δέχονταν και ακολουθούσαν τις εισηγήσεις των γιατί αναγνώριζαν ότι αυτές προέρχονταν από ένα σώμα καταρτισμένο από εμπειρογνώμονες και λαμβάνονταν μετά από σοβαρή προεργασία και έρευνα όλων των ουσιωδών γεγονότων και περιστάσεων της προσωπικής ζωής του ανήλικου παραβάτη.

Παρόλα αυτά ο νυν Γενικός Εισαγγελέας αποφάσισε και σε αυτό το θέμα να ακολουθήσει δική του πορεία σκέψης και αντιμετώπισης. Επισημαίνω το γεγονός ότι, αφού αγνόησε τις απόψεις και εισηγήσεις των Επιτροπών, ενήργησε αντίθετα με αυτές και οδηγήσει στα ποινικά δικαστήρια ανήλικους παραβάτες ανεξαρτήτως ηλικίας και αδικήματος. Χαρακτηριστικές είναι οι περιπτώσεις 12χρονων και 13χρονων που οδηγήθηκαν στο Δικαστήριο για μικροπαραβάσεις χωρίς να ληφθούν υπόψη οι απόψεις της Επιτροπής. Με την τακτική αυτή υποβιβάζεται ο ρόλος και παραμερίζεται η σημασία των Επιτροπών, παραπέμπονται στο Δικαστήριο όλες ανεξαιρέτως οι ποινικά κολάσιμες πράξεις των ανηλίκων σε αντίθεση με κάθε σύγχρονη αντίληψη και σύσταση στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της νεανικής παραβατικότητας και την προστασία των ανηλικών αδιοπραγούντων. Την στιγμή που η κοινωνία καλείται να επιδείξει την αναγκαία ευαισθησία ο Γενικός Εισαγγελέας, στα πλαίσια της τυπικής εφαρμογής του νόμου, εμποδίζει και ανατρέπει κάθε προσπάθεια, κάθε βούληση και κάθε εισήγηση, από οποιονδήποτε και αν αυτή προέρχεται.

Οι ενέργειες του αυτές φαίνεται ότι καθοδηγούνται από τα δικά του πιστεύω και τις προσωπικές του απόψεις και παραγνωρίζουν εντελώς κάθε διεθνή κανόνα προστασίας και ευημερίας των ανηλικών προσώπων. Φαίνεται ότι δεν τον απασχολεί καθόλου το γεγονός ότι τις τελευταίες δεκαετίες στον ευρωπαϊκό χώρο επιχειρείται η ανανέωση του ποινικού δικαίου ανηλικών, κατά τρόπο ώστε αυτό να προσανατολίζεται στην πρόληψη των εγκλημάτων, δίνοντας έτσι σε μεγάλο βαθμό έμφαση στην παράκαμψη της ποινικής διαδικασίας, στην ανάπτυξη της ιδέας της υπευθυνότητας, στην εμπέδωση της συνείδησης δικαίου των νεαρών κοινωνιών με δίκαιες και ανθρωπιστικές εξωιδρυματικές κυρώσεις και με την κοινωνική επανένταξη του νεαρού δράστη του εγκλήματος, περιορίζοντας στο ελάχιστο τις στερητικές της ελευθερίας κυρώσεις. Παραβλέπει ακόμα τις πρόνοιες των Στοιχειωδών Κανόνων των Ηνωμένων Εθνών για την Απονομή της Δικαιοσύνης σε Ανηλίκους (Κανόνες του Πεκίνου 1985), βάση των οποίων οι επαφές μεταξύ των Αρχών επιβολής του νόμου και του ανηλικού δράστη διευθετούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγεται η βλάβη σε αυτόν. Αγνοεί τις οποιοσδήποτε Διεθνείς Συμβάσεις τις οποίες υπέγραψε και η Δημοκρατία και αφορούν την ευημερία και την προστασία από ψυχολογική και συναισθηματική βλάβη των ανηλικών. Η τακτική αυτή που ακολουθεί ο κ. Γενικός Εισαγγελέας είναι κάθετα αντίθετη με τις σύγχρονες αντιλήψεις που επικρατούν σήμερα στον διεθνή χώρο αναφορικά με την νεανική παραβατικότητα. Είναι αντίθετη με την Σύμβαση για την προστασία των Δικαιωμάτων του Παιδιού, τους Στοιχειώδη Κανόνες των Η.Ε. για την απονομή Δικαιοσύνης σε ανήλικους, γνωστοί ως Κανόνες του Πεκίνου του 1985, με αποφάσεις και συστάσεις της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης και τις συστάσεις της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του ίδιου Συμβουλίου.

Το γεγονός ότι οι Επιτροπές αυτές δεν λειτουργούν με τον τρόπο που θα έπρεπε, και αφού όλα αυτά στην ουσία οδηγούν προς την κατάργησή τους, ζητούμε την επίσπευση της συζήτησης της πρότασης που κατέθεσα για την Κ.Ο. του ΔΗ.ΣΥ., αναφορικά με τον χειρισμό των υποθέσεων ανηλικών. Με την

πρόταση αυτή προτείνω την ίδρυση Δικαστηρίου Ανηλίκων το οποίο θα έχει τις αρμοδιότητες των πιο πάνω Επιτροπών αφού θα μελετά σε προκαταρκτικό στάδιο κατά πόσον θα διώξει ποινικά τον νεαρό παραβάτη. Δηλαδή, η πρόταση διατυπώνει την θεμελιώδη αρχή του δικαίου των ανηλίκων όπου η πρόληψη και η καταστολή της ηθικής κατάπτωσης και της παραβατικότητας των ανηλίκων πραγματώνεται με την βοήθεια μέτρων αγωγής και σωφρονισμού, με την μορφή της κράτησης σε σωφρονιστικό κατάστημα. Το σύστημα που προτείνεται έχει ως σκοπό την προαγωγή της παιδαγωγώσεως των ανηλίκων δραστών και τη διασφάλιση ότι κάθε αντίδραση προς αυτούς πρέπει να είναι πάντοτε ανάλογη με τις συνθήκες του δράστη και του εγκλήματος. Συνίσταται δηλαδή εμφαντικά η παράκαμψη της τυπικής ποινικής διαδικασίας και όχι η παραπομπή όλων αυτών στα Ποινικά Δικαστήρια, για να αποφευχθούν οι αρνητικές συνέπειες των υφιστάμενων διαδικασιών. Και είναι για αυτούς τους λόγους που προτείνουμε όπως οριστούν ως Δικαστές άτομα τα οποία επιπρόσθετα με τα προσόντα του Δικαστή, θα διακρίνονται για τις παιδαγωγικές γνώσεις και απόψεις του, και θα είναι ικανοί και πεπειραμένοι στην αγωγή ανηλίκων.

Η πρόταση αναφέρεται στην πρόληψη και στην εξάλειψη της ηθικής κατάπτωσης, στο χειρισμό υποθέσεων που αφορούν αξιόποινες πράξεις ανηλίκων και στην παροχή παιδαγωγικής ή σωφρονιστικής μεταχείρισης στα άτομα αυτά, υπό την καθοδήγηση του Δικαστηρίου Ανηλίκων. Η πρόταση στηρίζεται στην αρχή της σκοπιμότητας, δηλαδή ο νόμος θα είναι στην υπηρεσία της παιδαγωγώσεως των νέων μας, σε αντίθεση με την αρχή της νομιμότητας που ισχύει στο ποινικό δίκαιο, δηλαδή την αυστηρή εφαρμογή των προνοιών του νόμου. Η αρχή της σκοπιμότητας οδηγεί στην εξασφάλιση όλων των δυνατοτήτων άτυπης περάτωσης της διαδικασίας ή παράκαμψης του δικαστικού συστήματος, και είναι σε αυτό το σημείο που πρέπει όλοι να σταθούμε και να επικεντρώσουμε τις προσπάθειες μας. Θα πρέπει επιτέλους όλοι να συνειδητοποιήσουν ότι το φαινόμενο της νεανικής παραβατικότητας δεν αποτελεί θέμα πολιτικό αλλά ούτε και κομματικό. Είναι ένα κοινωνικό πρόβλημα και ως τέτοιο πρέπει και επιβάλλεται να αντιμετωπιστεί συλλογικά και σε συνεργασία όλων των αρμοδίων και ενδιαφερομένων προσώπων, ομάδων και οργανώσεων.

Ιωνάς Νικολάου
Βουλευτής Λευκωσίας
Επίτροπος Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης ΔΗ.ΣΥ.